

Sygn. akt II Ca 198/14

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Zbigniew Ciechanowicz
Sędziowie:	SSO Iwona Siuta SSO Karina Marczak (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Małgorzata Idzikowska-Chrząszczewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 października 2014 roku w S.

sprawy z wniosku (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.**

z udziałem **R. J.**

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawcę

od postanowienia Sądu Rejonowego w Gryficach

z dnia 2 grudnia 2013 r., sygn. akt I Ns 44/11

- 1. zmienia zaskarżone postanowienie w punkcie I. i II. w ten sposób, że wniosek oddala;**
- 2. oddala apelację w pozostałym zakresie;**
- 3. ustala, że wnioskodawca i uczestnik ponoszą koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.**

Sygn. akt II Ca 198/14

UZASADNIENIE

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. złożyła wniosek o ustanowienie za wynagrodzeniem w kwocie 9400 zł, na czas nieoznaczony, na jej rzecz oraz jej następców prawnych służebności przesyłu polegającej na korzystaniu z nieruchomości uczestnika R. J. oznaczonej jako działka nr (...), położonej w N., gmina R., dla której Sąd Rejonowy w Gryficach, Wydział V Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą za numerem KW nr (...), której zakres wykonywania ograniczony będzie do pasa gruntu biegnącego wzdłuż napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV relacji (T.) S. - N. wraz z liniami światłowodowymi powieszonymi na słupach z prawem do ich posadowienia, eksploatacji, dokonywania kontroli, przeglądów, konserwacji, modernizacji i remontów, przyszłej

budowy i rozbudowy linii, usuwania awarii, wymianie urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej oraz na prawie wstępu na obciążoną nieruchomość w celu przeprowadzenia przedmiotowych prac.

Uzasadniając żądanie wnioskodawczyni wskazała, że przez część ww. nieruchomości przebiega linia napowietrzna, wykorzystywana od lat osiemdziesiątych i która wymaga modernizacji. Uczestnik R. J. w odpowiedzi na wniosek wskazał, iż jest skłonny zawrzeć ugodę z obejmującą ustanowienie służebności na jego działce na rzecz wnioskodawczyni, ale za wynagrodzeniem w kwocie 15000 złotych. Uczestnik wskazał też, iż w przypadku remontu linii chciałby podwyższenia tej sumy, a w przypadku zmiany przeznaczenia nieruchomości, obecnie rolnej, możliwości renegotjacji sposobu korzystania przez wnioskodawczynię z nieruchomości oraz wysokości wynagrodzenia za ustanowienie służebności. Na rozprawie w dniu 4 sierpnia 2010 roku strony postępowania zawarły ugodę, mocą której uczestnik Rober J. ustanowił na rzecz wnioskodawczyni i jej następców prawnych na czas nieoznaczony, za jednorazowym wynagrodzeniem w kwocie 15000 złotych na swojej nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...) położonej w N. służebność przesyłu o zakresie zgodnym z żądaniem wniosku, zaś wnioskodawczyni zobowiązała się, w przypadku modernizacji linii, do podwyższenia słupów celem umożliwienia ewentualnej zabudowy nieruchomości w miejscu ich posadowienia.

Zawarcie ugody skutkowało umorzeniem postępowania, od którego to orzeczenia odwołał się uczestnik, wskazując, iż zawarty w ugodzie zapis o podwyższeniu słupów celem umożliwienia pod biegnącą linią zabudowy działki jest niemożliwy do wykonania i niezgodny z prawem, ponadto w ugodzie nie zawarto jego żądania o możliwości renegotjacji wysokości wynagrodzenia za ustanowienie służebności w razie zmiany przeznaczenia działki w planie zagospodarowania przestrzennego, w związku z czym odstępuje on od zawartej ugody.

Sąd Okręgowy w Szczecinie postanowieniem z dnia 2 grudnia 2010 roku uchylił postanowienie o umorzeniu postępowania uznając zawartą przez strony ugodę za niedopuszczalną.

W dalszym toku postępowania wnioskodawczyni podtrzymała stanowisko zawarte we wniosku inicjującym postępowanie. Uczestnik zaś wskazał, iż propozycja jednorazowego wynagrodzenia w kwocie 9.400 złotych nie odpowiada zalecanemu przez prawodawcę „godziwemu wynagrodzeniu”. Wniósł on o powołanie biegłego celem ustanowienia wynagrodzenia cyklicznego z zapewnieniem możliwości renegotjacji w przypadku zmiany przeznaczenia działki w planie zagospodarowania przestrzennego.

Postanowieniem z dnia 02 grudnia 2013 r. Sąd Rejonowy w Gryficach ustanowił na rzecz wnioskodawcy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na nieruchomości uczestnika R. J. stanowiącej działkę gruntu nr (...) położoną w N., gmina R., dla której Sąd Rejonowy w Gryficach prowadzi księgę wieczystą (...), na czas nieoznaczony, służebność przesyłu polegającą na korzystaniu z nieruchomości obciążonej dla celów eksploatacji, konserwacji, remontów, przeglądów, usuwania awarii, przebudowy, wymiany oraz modernizacji urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej linii napowietrznej 110 kV relacji S. - N. oraz prawie wstępu na obciążoną nieruchomość w celu przeprowadzania tychże czynności w zakresie ograniczonym do pasa grunt o długości 189 metrów oraz o łącznej szerokości 13,6 metra, licząc prostopadłe po obu stronach osi linii, zgodnie z projektem jak na k. 341 akt **(pkt I)**; zasądził od wnioskodawcy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na rzecz uczestnika R. J. kwotę 26.000 zł tytułem wynagrodzenia za ustanowienie służebności opisanej w pkt I, płatną w ciągu tygodnia od uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia **(pkt II)**; ustalił, iż wnioskodawca i uczestnik ponoszą koszty postępowania we własnym zakresie **(pkt III)**; zasądził od wnioskodawcy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Gryficach kwotę 77,82 zł tytułem zwrotu niepokrytych wydatków sądowych **(pkt IV)**; zasądził od uczestnika R. J. na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Gryficach kwotę 77,82 zł tytułem zwrotu niepokrytych wydatków sądowych **(pkt V)**.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł o następujące ustalenia faktyczne:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. jest właścicielem napowietrznej linii energetycznej 110 kV T. - S. - N. obejmującej słupy linii energetycznej oraz biegnące między nimi przewody elektryczne i przewód światłowodowy. Jest to linia jednotorowa. Fragment tej linii na odcinku 192 metrów przebiega przez działkę nr (...) położoną w

N., gmina R., stanowiącą własność R. J.. Na nieruchomości uczestnika posadowiony jest jeden słup o konstrukcji kratownicy, serii B2. Linia składa się z trzech przewodów fazowych zawieszonych naprzemiennie po obu stronach słupów elektroenergetycznych oraz jednego przewodu ochronnego, odgromowego na szczycie linii. Urządzenia linii zostały wybudowane w latach 1987-1989 na podstawie decyzji Urzędu Wojewódzkiego w S. z dnia 28 października 1987 roku.

R. J. nabył nieruchomość z istniejącą infrastrukturą elektroenergetyczną.

Wnioskodawczyni, w zakresie opracowania dokumentacji, wdrożyła proces rozbudowy linii, który polegać będzie na przebudowie linii jednotorowej na dwutorową z wykorzystaniem dotychczasowej trasy przebiegu. Przebudowa polegać ma na wymianie słupów elektroenergetycznych serii B2 na nowe słupy serii (...) oraz wymianie przewodów fazowych na nowe wraz z instalacją drugiego toru. Po przebudowie linia składała się będzie z sześciu przewodów fazowych, po trzy przewody na tor linii, rozmieszczonych po obu stronach słupa oraz dwóch przewodów ochronnych, odgromowych na szczycie linii. Oś przebiegu projektowanej linii przebiegać będzie zgodnie z osią linii istniejącej. Posadowienie nowego słupa na działce (...) projektowano w miejscu dotychczas istniejącego. Na terenie działki nr (...) posadowiony będzie, jak dotychczas jeden słup. (...) ochronna oddziaływania nowej linii wynosić będzie po 12,5 m od osi linii w obie strony.

Powierzchnia strefy ochronnej - pasa technologicznego - zgodnie z dokumentacją projektową wynosi 4710 m². Pas służebności przesyłu stanowi pas gruntu o długości 189 m oraz łącznej szerokości 13,6 m licząc prostopadle po obu stronach linii po 3,8 m jako odległość skrajnych przewodów od osi słupa oraz po 3 m z każdej strony odległości izolacyjnej. Powierzchnia pasa służebności przesyłu wynosi 2570,40 m².

W obszarze przebiegu służebności nie znajdują się żadne budynki, budowle oraz nasadzenia, które wymagałyby usunięcia w związku z planowaną przebudową linii elektroenergetycznej.

Działka nr (...) to nieruchomości rolne niezabudowane. Zgodnie z aktualnym planem zagospodarowania przestrzennego położona jest w obszarze objętym zakazem zabudowy kubaturowej dla terenów w sąsiedztwie rezerwatu przyrody L..

Decyzją z 22 kwietnia 2013 roku Starosta Powiatu (...) ograniczył sposób korzystania z działki objętej niniejszym postępowaniem przez zezwolenie wnioskodawczyni na założenie i przeprowadzenie na części nieruchomości przewodów i urządzeń służących do przesyłania energii elektrycznej wraz z demontażem starego słupa z fundamentem i przewodami roboczymi i odgromowymi oraz montażu nowego słupa w miejscu istniejącego wraz z fundamentem oraz przewodami roboczymi i odgromowymi dla inwestycji polegającej na przebudowie linii elektroenergetycznej 110 kV relacji N. - T. - S. na linię napowietrzną dwutorową 2x110 kV (...) N. - (...) S. po trasie istniejącej linii i zajęcie na czas robót pasa gruntu o długości 189 m i szerokości ok. 25 m - powierzchnia zajęcia nieruchomości 4710 m². Na wnioskodawczynię nałożono obowiązek przywrócenia nieruchomości do stanu poprzedniego, a w przypadku braku takiej możliwości lub nadmiernych trudności - do wypłaty odszkodowania.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy wskazał, iż w przedmiotowej sprawie bezspornym był fakt konieczności korzystania przez wnioskodawcę z urządzeń przesyłowych przebiegających przez nieruchomość uczestnika, jak również sam zakres czynności i obszar pasa gruntu działki nr (...) mający być przedmiotem służebności. Spornym zaś pozostawała właściwie tylko wysokość wynagrodzenia, jakie winno być przyznane tytułem ustanowienia służebności dla uczestnika od wnioskodawczyni. Sąd Rejonowy po przytoczeniu art. 305² § 1 kc i jej omówieniu podkreślił, iż w przedmiotowej sprawie dla potrzeb ustalenia wartości służebności przesyłu sporządzone zostały przez biegłego z zakresu wyceny nieruchomości dwie wyceny ustalające wartość służebności przesyłu obejmującej korzystanie z urządzeń elektroenergetycznych posadowionych na nieruchomości uczestnika sporządzone dwoma różnymi metodami szacowania - bezpośrednią ustalającą wartość służebności na kwotę 10600 zł oraz pośrednią ustalającą wartość służebności na kwotę 26000 zł. Z pierwszą wyceną zgadzała się wnioskodawczyni, z drugą zaś uczestnik. Sąd Rejonowy podkreślił, iż pierwsza została dokonana przy uwzględnieniu

wysokości wynagrodzeń ustalanych umownie między stronami za podobne urządzenia w zbliżonych okolicznościach, druga przy uwzględnieniu obniżenia użyteczności i wartości nieruchomości obciążonej. Sąd ustalając wysokość wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu oparł się na wycenie szacowanej metodą pośrednią uznając ją za w sposób bardziej miarodajny oddającą (wyceniającą) uszczerbek jaki poniesienie uczestnik w związku z ustanowieniem na jego nieruchomości służebności przesyłu. Sąd Rejonowy wskazał biorąc pod uwagę wytyczne zawarte w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazujące na konieczność uwzględnienia przy ustalaniu odpowiedniego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu wszelkich niedogodności powstałych w związku z ustanowieniem służebności dla właściciela nieruchomości uznać należało, iż bardziej miarodajną i rzetelną w tej mierze będzie wycena dokonana metodą pośrednią czyli uwzględniająca obniżenie użyteczności lub wartości obciążanej nieruchomości.

Sąd I instancji podkreślił, iż uznał obie opinie wraz z wyjaśnieniami składanymi przez biegłego ustnie na rozprawach i na piśmie za w pełni wartościowy materiał dowodowy. W toku postępowania dowodowego Sąd Rejonowy ustalił zakres oddziaływania linii w wariantcie uwzględniającym modernizację.

Sąd ustanowił zatem na rzecz wnioskodawcy na nieruchomości uczestnika na czas nieoznaczony, służebność przesyłu. Sąd zauważył, iż rzeczzone rozstrzygnięcie było konieczne, czego strony nie kwestionowały, mimo decyzji administracyjnej czasowo ograniczającej prawo własności uczestnika przez nakazanie znoszenia ingerencji wnioskodawcy w zakresie przeprowadzania procesu modernizacji linii na odcinku biegnącym przez jego nieruchomość. Decyzja ta nie może być uznana za ustanawiającą prawo służebności przesyłu, daje ona jedynie możliwość dokonania wnioskodawczyni ściśle określonych czynności celem jednorazowej modernizacji linii. Wobec powyższego samo ujawnienie w księdze wieczystej czasowego uprawnienia inwestora, nie stanowi o powołaniu nowego ograniczonego prawa rzeczowego, lecz jest istotnym z punktu widzenia roli ksiąg wieczystych dla pewności obrotu nieruchomościami. Zatem uzyskane przez wnioskodawczynię, na mocy aktu administracyjnego, uprawnienie skorelowane z ograniczeniem prawa własności uczestników docelowo nie legalizuje i nie normuje korzystania z nieruchomości przez przedsiębiorstwo energetyczne. Jak wynika z treści decyzji – dalej wywodził Sąd Rejonowy - stanowi ona o zezwoleniu wnioskodawczyni na modernizację istniejącej linii i w tym zakresie ogranicza uprawnienia właścicielskie uczestnika. Jednocześnie nakłada ona na wnioskodawczynię obowiązek przywrócenia nieruchomości do stanu poprzedniego lub w sytuacji opisanej w decyzji (gdyby nie było to możliwe, bądź nadmiernie utrudnione) do zapłaty odszkodowania. Zatem po zakończeniu procesu modernizacji linii, problematyka tytułu prawnego do korzystania przez wnioskodawczynię ze zmodernizowanej linii elektroenergetycznej przebiegającej przez nieruchomość należącą do uczestnika w dalszym ciągu byłaby aktualna.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania sąd oparł o zawartą w przepisie art. 520 § 1 kpc ogólną zasadę dotyczącą rozliczenia kosztów w sprawach toczących się w trybie nieprocesowym, wskazującą, iż każdy uczestnik ponosi koszty we własnym zakresie. Sąd I instancji podkreślił, iż strony postępowania zgodne były bowiem co do konieczności ustanowienia służebności przesyłu, brak było pomiędzy nimi porozumienia jedynie co do wysokości wynagrodzenia za ustanowienie służebności, zaś poniesione przez nie koszty kształtowały się w zbliżonej wysokości. Stąd też sąd po połowie rozdzielił pomiędzy stronami niepokryte z zaliczek wydatki sądowe na poczet wynagrodzenia biegłego i z tego tytułu zobowiązał wnioskodawczynię i uczestnika do uiszczenia na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Gryficach kwot po 77,82 zł co znajduje uzasadnienie w art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U .2010.90.594 ze zm.).

Apelację od powyższego orzeczenia wywiodła wnioskodawczyni zaskarżając je w całości postanowieniu zarzucając:

- naruszenie norm postępowania mające wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 355 §1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie polegające na: wydaniu rozstrzygnięcia merytorycznego w sprawie, pomimo wystąpienia przesłanek uzasadniających wydanie postanowienia o umorzeniu postępowania z uwagi fakt, że wydanie postanowienia stało się zbędne,

- naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 124 ustawy o gospodarce nieruchomościami (zwaną dalej u.g.n.) poprzez jego błędną wykładnię, oraz niewłaściwe zastosowanie w sprawie polegające na: przyjęciu że ograniczenie

sposobu korzystania z nieruchomości w drodze decyzji administracyjnej nie odpowiada w swej treści ograniczonemu prawu rzeczowemu w postaci służebności przesyłu,

- naruszenie norm postępowania mające wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 233 §1 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na pominięciu w ocenie materiału dowodowego opinii biegłego sporządzonej w dniu 18 lipca 2012 roku,

- naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 305 (2) k.c. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie polegające na ustaleniu wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu w wysokości nieodpowiedniej dla jej wartości.

Wobec powyższego wniosła o:

- o zmianę zaskarżonego postanowienia Sądu Rejonowego w Gryficach I Wydział Cywilny wydanego w dniu 2 grudnia 2013 roku w sprawie o sygn., akt I Ns 44/11 i umorzenie postępowania w sprawie z uwagi na to, iż merytoryczne rozstrzygnięcie stało się zbędne i nie znajduje oparcia w obowiązujących normach prawnych,

- o zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawcy zwrot kosztów procesu, w tym zwrot kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych,

ewentualnie w przypadku nieuwzględnienia powyższego żądania apelacji:

- zmianę zaskarżonego postanowienia Sądu Rejonowego w Gryficach w pkt. 2 poprzez zasądzenie od wnioskodawcy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. na rzecz uczestnika R. J. kwoty 10.600 zł złotych tytułem wynagrodzenia za ustanowienie służebności opisanej w pkt. 1 płatną w ciągu tygodnia od uprawomocnienia się orzeczenia,

-zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawcy zwrot kosztów procesu, w tym zwrot kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych

W uzasadnieniu apelująca wskazała, iż przedmiotowe postanowienie Sądu pierwszej instancji zostało wydane zarówno z naruszeniem przepisów postępowania, jak i z naruszeniem przepisów prawa materialnego - w stopniu mającym wpływ na wynik sprawy. Podkreśliła, iż w trakcie postępowania (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. Oddział (...) w S. wystąpiła w dniu 21 marca 2013 roku z wnioskiem o ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości wskazanych w opisanym powyżej wniosku. W dniu 22 kwietnia 2013 roku Starosta Powiatu (...) wydał na podstawie art. 124 ust. 1-4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami decyzje nr (...). (...).11.2013 o ograniczeniu sposobu korzystania z oznaczonych wyżej nieruchomości poprzez zezwolenie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. Oddział (...) w S. na założenie i przeprowadzenie w części ww. nieruchomości przewodów i urządzeń służących do przesyłania energii elektrycznej wraz z demontażem starego słupa elektroenergetycznego w miejscu istniejącego wraz z fundamentem, oraz przewodami roboczymi i odgromowymi. Wskazana wyżej decyzja z dnia 22 kwietnia 2013 roku nr (...). (...).11.2013 została zaskarżona przez uczestnika R. J. do organu wyższego stopnia, to jest Wojewody (...). Decyzją nr GN-II. (...).18.2013.5.AP z dnia 4 września 2013 roku Wojewoda (...) utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję Starosty (...). Tym samym decyzja Starosty (...) nr (...). (...).11.2013 z dnia 22 kwietnia 2013 roku stała się ostateczna i podlega wykonaniu. Wobec powyższego Wnioskodawca pismem z dnia 6 września 2013 roku wniósł o umorzenie postępowania, jako podstawę wskazując bezwzględnie obowiązujący przepis art. 355 §1 KPC Decyzja Starosty (...) nr (...). (...).11.2013 z dnia 22 kwietnia 2012 roku w sposób ostateczny reguluje kwestię będącą przedmiotem postępowania i wobec powyższego należy uznać, iż wydanie orzeczenia merytorycznego w tymże było zbędne, gdyż prowadzi do ustanowienia podwójnego reżimu prawnego odnośnie tego samego katalogu praw podmiotowych wnioskodawcy.

W zakresie naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 124 ustawy o gospodarce nieruchomościami (zwaną dalej u.g.n.) to apelująca podkreśliła, iż dokładna analiza treści ograniczenia prawa własności ustanowionego przez decyzję Starosty (...) nr (...). (...).11.2013 z dnia 22 kwietnia 2013 roku odpowiada w sposób identyczny treści służebności

przesyłu, która miałaby być ustanowiona w wyniku postępowania cywilnego. Nie ulega wątpliwości, że w ujęciu historycznym regulacje obu instytucji prawnych są niemal tożsame i dążą do ujednoczenia, na co zwrócił już uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 marca 2003 r. V CKN 347/01 gdzie zauważa, że uprawnienia właściciela określone w art. 140 k.c. zawsze doznawały ograniczeń ze względu na ważne potrzeby społeczne, do których należy zapewnienie powszechnego korzystania z energii elektrycznej. W polu widzenia ustawodawcy pozostawało - chociaż historycznie w różnych odcieniach - dobro ogólne oraz dobro jednostkowe; poczynając od ustawy elektrycznej z dnia 21 marca 1922 r. (Dz. U. z 1935 r. Nr 17, poz. 98), a kończąc na ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz. U. z 2000 r. Nr 46, poz. 543 ze zm.). Dla omawianej problematyki istotne są regulacje zamieszczone w ustawach szczególnych. Nie ma jednak wątpliwości co do tego, że ograniczenie praw właściciela następuje za odszkodowaniem oraz że dopuszczalna jest droga sądowa.

Apelująca przytoczyła główne argumenty przemawiające za uznaniem charakteru ograniczenia prawa własności na podstawie art. 124 u.g.n. za tożsame z treścią służebności przesyłu określonej w Art, (...) KC. Przede wszystkim jak wykazano powyżej zakres uprawnień obu instytucji prawa przydanych przedsiębiorstwu energetycznemu jest tożsame. Po drugie obie instytucje statuuja w identyczny sposób obowiązek wypłaty odszkodowania za ustanowione prawo. Po trzecie zaś oba uprawnienia dają prawo do wpisu stosownego zapisu do księgi wieczystej, a zatem są tak samo skuteczne wobec osób trzecich.

Nadto apelująca podkreśliła, iż zgodnie ze sporządzoną opinią wysokość wynagrodzenia została określona na 10.600,00 złotych. W ocenie wnioskodawczyni opinia ta została sporządzona rzetelnie i z zachowaniem prawideł sztuki. Stanowisko to podzielił również sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu do postanowienia z dnia 2 grudnia 2013 roku. Pomimo takiej oceny dowodu sąd pierwszej instancji zignorował w całości wnioski z niego wypływające. Apelująca podkreśliła, iż sąd zobowiązany jest do wskazania wartościującego poszczególnych dowodów i określenia motywów, dla których jednym dowodom dał wiarę, a drugim nie. Wobec zaniechania tego obowiązku sąd pierwszej instancji samym dopuścił się naruszenia przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 §1 KPC poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na pominięciu w ocenie materiału dowodowego opinii biegłego sporządzonej w dniu 18 lipca 2012 roku.

W zakresie naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 305² KC poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie to apelująca podkreśliła, iż w toku sprawy sporządzono dwie opinie biegłego stanowiące podstawę obliczenia wysokości wynagrodzenia. Obie one zostały sporządzone przy pomocy różnych metod obliczenia należnego wynagrodzenia za ustanowienie służebności. W istocie różnica pomiędzy obiema metodami obliczenia wynagrodzenia zasadza się na włączeniu w do obliczeń w przypadku drugiej opinii czynnika spadku wartości nieruchomości w wyniku posadowienia na niej linii przesyłowej i wynikającej z niej służebności przesyłu. Apelujący podkreślił, że przyjęcie za podstawę ustalenia wysokości wynagrodzenia spadek wartości nieruchomości po ustanowieniu służebności przesyłu jest niedopuszczalny z punktu widzenia dyrektywy art. 305² KC.

W odpowiedzi na apelację uczestnik wniósł o jej odrzucenie oraz zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się o tyle zasadna, że doprowadziła do konieczności częściowej zmiany zaskarżonego postanowienia, w zakresie w jakim uwzględniono wniosek o ustanowienie służebności przesyłu.

Jak wynika z akt niniejszej sprawy wnioskodawczyni, w jej toku, uzyskała co do przedmiotowej nieruchomości uczestnika, ostateczną decyzję administracyjną, wydaną w trybie art. 124 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Okoliczność ta posiada decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia.

Mianowicie w uchwale z dnia 6 czerwca 2014 roku, w sprawie III CZP 107/13, Sąd Najwyższy stwierdził, że jeżeli przedsiębiorca będący właścicielem urządzeń wymienionych w art. 49 § 1 k.c. wykonuje uprawnienia wynikające z decyzji wydanej na rzecz jego poprzednika prawnego na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 1958

r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości (jedn. tekst: Dz.U. z 1974 r. Nr 10, poz. 64 ze zm.), właściciel nieruchomości nie może żądać ustanowienia służebności przesyłu (art. 305² § 2 kc).

Stanowisko to znajduje także w pełni zastosowanie w odniesieniu do analogicznych uprawnień przedsiębiorcy energetycznego uzyskanych przezeń w trybie art. 124 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy wskazał, że tytuł do jednorazowego wykorzystania nieruchomości w określonym celu lub wykorzystywania jej w pewnych celach przez dłuższy czas, może wynikać z ustawy lub z umowy z jej właścicielem oraz z aktu administracyjnego. Wydanie aktu administracyjnego może stanowić przesłankę, od której zależy możliwość dokonania czynności cywilnoprawnej albo zastępować tę czynność, powodując wprost powstanie praw i obowiązków, bez potrzeby składania oświadczeń woli przez podmioty stosunku prawnego. Analiza przepisów ustawy z dnia 12 marca 1958 r. prowadzi do wniosku, że przedsiębiorca posługujący się w prowadzonej działalności urządzeniami przesyłowymi, zainstalowanymi na nieruchomości stanowiącej własność innej osoby, mógł uzyskać tytuł do korzystania z niej w tym celu, w postaci decyzji wydanej przez organ administracyjny, mającej charakter wywłaszczeniowy, polegający na ograniczeniu prawa własności nieruchomości przez uprawnienie przedsiębiorcy do korzystania z niej, w związku z koniecznością założenia tych urządzeń (art. 35 ust. 1). Decyzja wydana na podstawie art. 35 ust. 1 u.z.t.w.n. oraz art. 70 ust. 1 u.g.g. i właśnie art. 124 ust. 1 u.g.n. była aktem kształtującym treść prawa własności, zgodnie z art. 140 kc. Nie powodowała powstania służebności w ścisłym znaczeniu, ponieważ skutki ograniczenia własności różnią się od skutków wywołanych obciążeniem nieruchomości służebnością, a wspólny jest obowiązek znoszenia przez właściciela zmian w przysługującym mu prawie własności nieruchomości. Z decyzji wynikają tu uprawnienia o charakterze administracyjnym. Prawa i obowiązki powstałe w następstwie wydania decyzji są wprawdzie zbliżone do tych będących konsekwencją obciążenia nieruchomości służebnością gruntową, ale źródłem ich powstania jest ustawa i wydana na jej podstawie decyzja administracyjna, należące do sfery publicznoprawnej. Sąd Najwyższy zaakcentował, że konsekwencją uregulowania decyzją administracyjną korzystania przez przedsiębiorcę z nieruchomości stanowiącej własność innej osoby, jest poddanie administracyjnemu prawu i postępowaniu wszelkich kwestii wiążących się z tak ukształtowanymi relacjami między właścicielem i przedsiębiorcą, jeżeli ustawa inaczej nie stanowi.

W tym stanie rzeczy wydanie takiej decyzji wyklucza ubieganie się tak przez przedsiębiorcę energetycznego, jak i właściciela nieruchomości, na której znajduje się objęta tą decyzją infrastruktura elektroenergetyczna, ustanowienia służebności przesyłu typizowanej w art. 305¹ k.c.

Co istotne nie można zaakceptować stanowiska Sądu Rejonowego, że po zakończeniu procesu modernizacji linii, problematyka tytułu prawnego do korzystania przez wnioskodawczynię ze zmodernizowanej linii elektroenergetycznej przebiegającej przez nieruchomości należące do R. J., w dalszym ciągu byłaby aktualna.

W art. 124 ust. 6 ugn określony został, bowiem obowiązek udostępnienia przez właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości w celu wykonania czynności związanych z konserwacją oraz usuwaniem awarii założonych ciągów, przewodów lub urządzeń, który podlega egzekucji. Decyzję o zobowiązaniu właściciela lub użytkownika wieczystego lub osoby, której przysługują inne prawa rzeczowe do nieruchomości w celu wykonania czynności związanych z konserwacją, remontami oraz usuwaniem awarii założonych w niej urządzeń wydaje starosta na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy (art. 124b ust. 1, 2 i 3). Wykonanie tego obowiązku podlega egzekucji administracyjnej (art. 124b ust. 5).

Wreszcie za udostępnienie nieruchomości i wyrządzone szkody przysługuje odszkodowanie uzgodnione przez podmiot, któremu udostępniono nieruchomość z właścicielem lub użytkownikiem wieczystym lub uprawnionym z innego prawa rzeczowego, a w razie niedojścia do porozumienia w okresie 30 dni, starosta wszczyna postępowanie w sprawie ustalenia odszkodowania (art. 124 b ust. 4).

Bezzasadność wniosku o ustanowienie służebności przesyłu skutkowałą koniecznością wydania merytorycznego rozstrzygnięcia - o oddaleniu tego wniosku.

W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie nie zaistniały podstawy do umorzenia postępowania. Skoro wydanie ww. decyzji administracyjnej czyni niedopuszczalnym domaganie się ustanowienia służebności przesyłu, to nie można przyjąć, że jej zapadnięcie może być uznane za zdarzenie w konsekwencji którego orzekanie w przedmiocie wniosku uczestników jest jedynie zbędnym, w rozumieniu art. 355 § 1 k.p.c.

Reasumując, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., orzeczono jak w punkcie I i II sentencji postanowienia.

W zakresie zaskarżonego rozstrzygnięcia Sądu I instancji co do kosztów postępowania zawartego w pkt III, IV i V – to apelację wnioskodawcy na mocy art. 385 k.p.c. należało oddalić, jako niezasadną.

Brak jest bowiem podstaw do odstąpienia od ogólnej zasady rozstrzygania o kosztach postępowania nieprocesowego, normowanej w art. 520 § 1 k.p.c., pomimo, iż wniosek podlegał oddaleniu. Warto bowiem podkreślić, iż obie strony niniejszego sporu były od początku w równym stopniu zainteresowane wynikiem postępowania. Przedmiotem postępowania był bowiem wniosek o ustanowienie służebności za wynagrodzeniem dla uczestnika, a zatem dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, której koszt obciążył obie strony w równym stopniu – leżało w interesie wnioskodawczyni i uczestnika. W okolicznościach niniejszej sprawy zdaniem Sądu Okręgowego brak było przesłanki różnego stopnia zainteresowania w wyniku postępowania, co wykluczało stosunkowe rozliczenie obowiązku zwrotu kosztów lub nałożenia go wyłącznie na apelującą wnioskodawczynię.

Z powyższych względów również o kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł, na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. i art. 520 § 1 k.p.c. albowiem zastosowanie znalazła ogólna reguła rozstrzygania o kosztach postępowania nieprocesowego.